

CEL DE AL 27-lea CONGRES INTERNATIONAL DE GEOGRAFIE

VASILE SURD^{*}, ION MAC^{*}

ABSTRACT. - The 27th International Geographical Congress.
The Authors describe in this workpater their impressions about the great international geographical meeting which took place in august 1992, in Washington. Additionally, the workpaper is completed with exciting memories about a long and nice trip in U.S.A.

Anul 1992 a fost marcat în S.U.A. de o serie de manifestări științifice cardinale, destinate a evoca și a sărbători împlinirea a 500 de ani de la descoperirea "Lumii Noi" de către Cristofor Columb. Printre acestea s-a înscris și cel de al 27-lea Congres Internațional de Geografie, cea mai amplă și mai expresivă manifestare științifică din seria celor ce s-au derulat pe pământul Americii în anul 1992. Importanța ei se desprinde și din faptul că ea s-a bucurat de înaltul patronaj al președintelui S.U.A. George Bush.

La acest congres, desfășurat între 9 și 14 august la Washington, capitala S.U.A., au participat 4.000 de personalități ale lumii științifice geografice din întreaga lume. Lucrările congresului s-au desfășurat în plen și pe secțiuni, în împunătoare-

---

^{*}Universitatea "Babeș-Bolyai", Geografie, 3400 Cluj-Napoca, Romania.

le săli de la Washington Convention Center, Ramada Renaissance și Grand Hyatt, din apropierea Casei Albe. Congresul a fost onorat de prezența unor personalități marcante ale vieții științifice și politice americane și mondiale, dintre care amintim pe Robert McCormick Adams - președintele Institutului Smithsonian, Kenneth W. Dan - vicepreședinte al celebrei companii I.B.M., Frank Press - președintele Academiei Naționale de Științe, Joan Clement Baena Soares - secretar general al Organizației Statelor Americane și Andreas Van Agt, ambasadorul Comunității Europene în S.U.A.

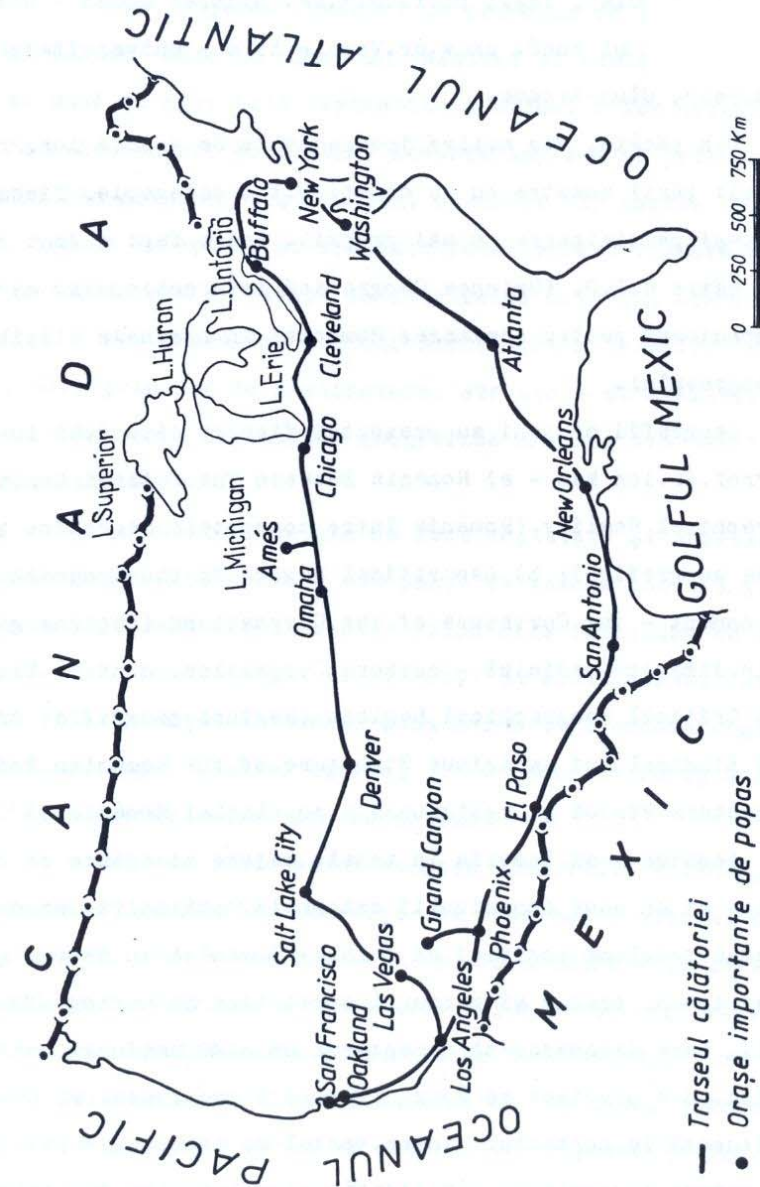
În fruntea comitetului de organizare s-au aflat geograful american de renume mondial Gilbert M. Grosvenur, președintele Societății Naționale de Geografie a S.U.A., Anthony R. De Souza, secretarul general al societății mai sus amintite, precum și Thomas J. Wilbunk, trezorier la Cak Ridge National Laboratory.

De la început se cuvine a fi menționate organizarea impecabilă a acestei grandioase manifestări științifice.

Lucrările congresului s-au desfășurat sub deviza: "Geography is Discovery" (Geografia este descoperire), fiind departajate în următoarele șapte secțiuni principale: a) Observarea și reprezentarea Pământului (Observing and Representing the Earth); b) Schimbarea mediului (Environmental change); c) Dinamicile economiei mondiale (Dynamics of the World Economy); d) Nevoile, aspirațiile și drepturile omului (Human Needs, Wants and Rights); e) Sistemul politic și schimbarea (Political Order and Change); Geografia: definirea teritoriilor și trecerea frontierelor (Geography: Defining Territories and Crossing Boundaries); g) Noile lumi descoperite (New Worlds Discovered).

LISTA FIGURILOR

Fig.1.- Traseul excursiei pe teritoriul S.U.A.

Din partea României au participat cu lucrări la acest congres următorii: proc.univ.dr. Ion Mac - Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, prof.univ.dr.Ioniță Ichim - Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași; prof.univ.dr. Nicolae Josan - Universitatea Oradea și conf. univ.dr.Vasile Surd - Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca.

Din păcate, din motive independente de voința lor, reprezentanții țării noastre nu au constituit o delegație, fiecare asigurându-și participarea pe căi proprii. Acest fapt a fost receptat de către U.I.G. (Uniunea Geografică Internațională) ca un serios impediment pentru admiterea României în organele eligibile ale congresului.

Geografii clujeni au prezentat fiecare câte două lucrări: (Prof.dr.Ion Mac - a) Romania Between Theoretical Concepts and Geographical Reality (România între conceptele teoretice și realitatea geografică); b) Geocritical Region in the Dynamics of the Environment - the Curvature of the Carpathians (Regiune geocritică în dinamica mediului - curbura Carpaților, conf.dr.Vasile Surd - a) Critical Geographical Regions (Regiuni geografice critice); b) Ethnical and Religious Structure of the Romanian Population (Structura etnică și religioasă a populației României).

Acestea s-au înscris în temele majore acceptate de către congres și au adus contribuții originale, științific argumentate, vizând problema poziției și rolului României în cadrul geopolitic european, precum și mărturii statistice și cartografice peremptorii, care demonstrează caracterul de stat național unitar al României. S-a precizat că într-o Europă a contrastelor, România se situează la contactul dintre vestul cu tehnologie avansată și estul marcat economic de civilizația plugului, iar din punct

de vedere religios, se interpune între Bizanț și Roma. Europa se prezintă astăzi într-o ipostază dublă - o parte a bunăstării (vestul) și o parte a nevoiașilor (estul).

Participarea României la procesul de construcție al "Noii Europe" este nu numai un rezultat al poziției geografice ci și unul al adaptării favorabile a structurilor sale interne la "marele concert european". Aceasta implică și presupune la rândul său răspunsuri și acțiuni concrete din partea partenerilor, corect receptate și aplicate loial pentru fiecare dintre componentii care participă la realizarea unității continentale.

S-a prezentat modelul morfologic al curbării Carpaților, care prin mod de manifestare, structură și evoluție, se înscrie în seria regiunilor geografice critice din punct de vedere ambiental.

La scară planetară au fost depistate și analizate regiunile geografice critice din punct de vedere politic și economico-social, cele mai expresive fiind cele interpusse ca un spațiu tampon între nordul bogat al planetei și sudul sărac. Ideea formării și existenței în cadrul sistemelor teritorial-geografice a spațiilor tampon (buffer spaces) a fost pozitiv receptată și înșușită ca adevăr cu valoare de axiomă.

Față de precedentul congres (Australia - 1988), actualul "summit" geografic internațional a marcat o expresivă mutație structurală, care a constat - în opinia noastră - în capacitatea sporită de investigare a fenomenelor globale și regionale, ca urmare a transferului masiv a "punctelor de observație" de pe Pământ în spațiul cosmic. În finalul lucrărilor, în plen, cunoscutul om de știință C.Sagan a făcut un convingător expozeu asupra omului ca ființă cosmică inteligentă și a multiplelor posibilități de investigare a Pământului din spațiul extraterestru.

Una din vizitele grupului nostru de lucru a fost la NASA/Godard Space Flight Center, unde se execută urmărirea zborurilor cosmice și se realizează legătura cu cosmonauții aflați în spațiu.

După congres au urmat o serie de aplicații științifice pe grupe de lucru, organizate din Marea Caraibilor până în Alaska. Din păcate, costul prea ridicat al lor pentru noi, a făcut imposibilă participarea la ele.

Primirea noastră pe pământul "Lumii Noi" s-a făcut - ca pentru mulți alții - la impunătorul aeroport "J.F.Kenedy", care deservește marea metropolă a lumii - New York.

Doamnele dr. Monica Cioroiu și farmacistă Izabela Abrudan ne-au întâmpinat ca pe vechi cunoștințe la "gate-ul" destinat companiei aeriene TAROM. Cu stagii mai vechi în marea metropolă, cele două americane de origine română ne-au demonstrat că școala de șoferi de acasă poate fi luată de la capăt, dacă vrei să devii "american driver".

Familia doctorului Mihai Gelu Cioroiu și Monica ne-a primit generoasă în minunatul sector rezidențial de la Pelham, pe țărmul oceanului Atlantic, unde, după îndelungi stăruințe și bani adunați cu multă trudă, au reușit să-și cumpere o casă frumoasă, în stil colonial vechi, dar dispunând de tot confortul și facilitățile pe care lumea modernă le oferă în materie de "housing". Minunatele noastre gazde, dintre care nu putem omite pe drăgălașa lor fiică Comana, ne-au oferit satisfacția întâlnirii cu noii lor prieteni și colaboratori în arta chirurgiei, mulți dintre ei originari din România.

Doamna Moca Silvie și fiica ei cea mică, Cici, s-au întrecut în arta gătitului, reamintindu-ne în acest fel de specificul culinar al Bihorului, ținut în care a trăit o bună bucată de vreme și pe care îl evocă adesea cu nostalgie.

Prietenul lor de familie, dentistul Eduard Popescu (Edy) s-a dovedit pentru noi un ghid de neprețuit prin "unghelele New-Yorkului". Doamna Izabela Abrudan, deși cu stagii mai recente în S.U.A., pe lângă o acomodare rapidă la ritmurile vieții americane, a demonstrat că o româncă poate învinge 22 de pretenenți la postul de farmacist în cel mai mare spital oncologic din lume.

La Biblioteca Română din New-York, soții Bădălicescu, de multă vreme la această instituție de cultură, ne-au înconjurat cu deosebită căldură și ne-au oferit cu generozitate sala de lectură, plăcut și odihnitor popas, după "marșul" pe jos de la Wall Street la Central Park.

La sediul Ambasadei Române din Washington, domnul ambasador Aurel Dragoș Munteanu a evocat cu vădită emoție anii de liceu de la Turda și drumul pe jos zilnic, de la Turda la Poiana (azi cartier al Turzii). Muritori de rând fiind, nu au ezitat să ne aibă ca oaspeți în lumea aleasă a diplomației, cu prilejul unui banchet oferit la sediul Ambasadei. Domnul ministru consilier Vasile Pușcaș, recunoscut istoric clujean, secretar al Ambasadei noastre, ne-a demonstrat că vodca și pălincă se pot consuma cu aceeași savoare ca acasă, în noul său apartament de pe California Street, mai ales dacă la "trioul" clujean mai adăugăm pe filologul Aurel Sasu, bursier Fullbright, tot din Cluj-Napoca.

Domnia Sa a făcut dovada că automobilele de lux cu inscripția C.D. (corp diplomatic) nu sunt destinate exclusiv pentru

aceia care se bucură de imunitate diplomatică.

În ultima zi petrecută la Washington, grație unui ne-sperat ajutor venit din două țări (de la colegi americani și de la comunități românești din S.U.A.) am reșit să realizăm o memorabilă expediție pe pământul măreț și binecuvântat al Americii.

Astfel am traversat de două ori continentul, pe direcție est-vest, vest-est, de la Oceanul Atlantic la Oceanul Pacific. Apoi pe direcție sud-nord, de la Golful Mexic la Marile Lacuri. Pe lângă contactul nemijlocit cu terenul, vizitele la unele universități de renume (Universitatea Iowa, Univ. Utah, Univ. Berkeley, Univ. Tempe - Arizona) ne-au pus față în față cu realitățile învățământului geografic superior american.

Vom evoca în continuare momentele cele mai semnificative și mai emoționate ale turneului nostru.

Două bilete AMTRAK (compania feroviară de stat americană cea mai recunoscută) ne-au dat dreptul la o călătorie pe orice rută în S.U.A., timp de 45 zile. Am ales următorul traseu: New York - Buffalo - Cleveland - Chicago - Des Moines - Omaha - Denver - Salt Lake City - Las Vegas - Los Angeles - San Francisco - Los Angeles - Phoenix - Great Canyon - Phoenix - El Paso - San Antonio - Houston - New Orleans - Birmingham - Atlanta - Lynchburg - Washington - New York.

La Chicago, preotul Simion Pavel, originar de prin părțile Sibiului (Arpașu de Jos) ne-a primit cu drag în parohia dânsului, înconjurat de nepoți și de o mulțime de enoriași tineri în așteptarea programului de repetiție la dansuri populare. Instructor - părintele Pavel!

Timpul scurt al șederii noastre a fost "condensat" cu

un bogat program de vizitare a mării metropole, între care renumita clădire "Twins", considerată a fi cea mai înaltă din lume (aprox. 480 m), primăria orașului, țărmul sudic al lacului Michigan și superba biserică a cultului Ba'Hai. Ne-am despărțit cu părere de rău de neuitatele și ospitalierele noastre gazde și după o cale de 10 ore ajungem la Amés (Iowa) unde suntem așteptați de vechi cunoștințe ale noastre din Cluj-Napoca -soții Delia și Dorel Tămaș.

Doamna Delia, ingineră în domeniul mecanicii, absolventă a Politehnicii din Cluj-Napoca, este cadru didactic al Universității Iowa, studiind în paralel și marketingul, Domnul Dorel Tămaș, medic veterinar de profesie, cu diploma tot de Cluj-Napoca, este posesor al unei burse pentru doctorat la aceeași universitate.

Rămân neșterse în amintirea noastră campusul universitar cu laboratoarele ocupate până la refuz de către studenți (deși era timpul vacanței), căsuța lor, "cuibușor de bucurii", bunul prieten Narij, inginer originar din India, cu o vastă cultură enciclopedică și party-ul oferit de către conducerea Universității Iowa, printre ai căror invitați de onoare ne-am numărat și noi.

Orașul mormonilor, Salt Lake City, ne-a întâmpinat cu o dimineață senină și cu impunătorul sediu al celor ce au fost surghiuniți spre vest pentru credința lor.

Universitatea Utah, situată pe o colină în nordul orașului, se ascunde în oaza de verdeață artificial întreținută de guri de apă invizibile.

Ajungem ziua la prânz la Los Angeles, marea metropolă a Californiei, simbolul prosperității și al expansiunii economice spre vest.

Părintele Constantin Alecse, venit din Sita Buzăului, este un om dinamic și bine ancorat în realitățile vieții americane. Domnia Sa este cârmuitorul și păstorul comunității românești de la Verdugo, cocheta bisericuță din inima marelui oraș. Aici au poposit în mai multe rânduri renumitul taragotist Dumitru Fărcaș și îndrăgitul actor Florin Piersic. Suntem primiți la familia Topan. Doamna Nora, fosta cântăreață la Opera din Cluj-Napoca ne primește în casa ei cu nespusă bucurie. Soțul dânzei, Domnul Simi, fost masstru de lumini la aceeași operă este un om jovial și deosebit de amabil. Ne-am acomodat repede în mediul armonios al familiei Topan, întregit de Radu, Simona și Dina, respectiv fiul, fiica și nora familiei Topan. Domnul Fodorean este tatăl Doamnei Nora. A sosit recent în S.U.A., lăsând o mare parte din grija bătrânețelor pe seama fiicei și a ginerelui. A făcut prin anii 1950 "stagiu" la canal, timp despre care - cu toată stăruința întrebărilor noastre - nu dorește să-și mai aducă aminte. Familia Topan ne-a dăruit zile și clipe de neuitat la țărmul Pacificului! Piscina a fost tot timpul la dispoziția noastră. Plimbările nocturne la Hollywood, plaja de la Santa Monica, vizita în lumea de basm al Disneylandului, la centrul astronomic de la Pasadena și la aeroport le-am realizat în compania și cu sprijinul acestor cameni minunați. Fie-le viața marcată de prosperitate și cât mai multe bucurii!

După un drum de o zi pe coasta Pacificului, ajungem la San Francisco. Suntem primiți colegial în gara Oakland de către profesorul Ilie Smultea și preotul Gheorghe Naghi. Ne conduc la sediul Casei Române de pe Montacito Ave, edificiu cultural realizat prin contribuția financiară a românilor din Bay

Area (zona golfului San Francisco) unde Doamna Judy Smultea, americană românică, împreună cu familia Nadia și George Mandochi, ne primesc cu o masă bogată. Profesorul Ilie Smultea, originar din Teregova (jud. Caraș-Severin) este un recunoscut cadru didactic al Universității Berkeley, unde predă științele politice. Preotul Gheorghe Naghi este arădean, și a venit în S.U.A., cu fiul său Cristian, astăzi amândoi legați de Universitatea Berkeley prin profesie și studiu. În jurul Casei Române s-a consolidat o vie activitate culturală a românilor din vestul S.U.A., concretizată printre alte numeroase acțiuni, prin publicarea sistematică a Buletinului cultural "Casa Română" a cărui redactor șef este profesorul Smultea. Preotul Gheorghe Naghi sprijină apariția acestei publicații prin munca migăloasă de dactilografie.

Pentru vizitarea orașului și a împrejurimilor am avut drept ghid pe domnul arhitect Niki Dimitriu, stabilit cu mulți ani în urma pe coasta de vest. Cu ajutorul Domniei Sale am savurat pitorescul peisajul urban, cu casele ordonate pe versanți prăpăstioși și având ca specific arhitectonic renumitul "window bay", un fel de verandă cu geamuri, în așa fel orientate, încât să se cuprindă cu privirea întregul sector al golfului. În aceea zi de septembrie profesorul Mac a împlinit o vârstă frumoasă! Mărturisit fiind acest eveniment, domnul Dimitriu a oferit, cred, cel mai frumos cadou ce se poate acorda unui geomorfolog la asemenea eveniment - o ascensiune auto pe Tamalpaiso, cel mai înalt vârf din zona golfului San Francisco, și o masă festivă "la cel mai înalt nivel". De pe Tamalpaiso se cuprinde cu o singură privire întreaga aglomerație urbană din Bay Area cu celebrul Golden Gate și nu mai puțin celebra închisoare de pe insula Alcatraz, astăzi muzeu.

Drumul de la San Francisco la Phoenix în Arizona a fost lung. În gara oraşului suntem întâmpinaţi de preotul Ion Preoteasa, tânăr şi plin de energie şi de către Elena Caciulciu, profesoară de geografie. Întâlnirea cu comunitatea românească din Arizona a fost emoţionată. Familia Nicoară, Breja, Popa, Câmpeanu şi Berechet ne-au demonstrat cum se ajunge la prosperitate în America după ce de acasă ai sosit doar cu o valiză.

Românii din Phoenix se bucură de un binemeritat respect în sânul comunităţii urbane, datorită hărniciei lor. La Universitatea Tempe din apropiere cursul de limba şi literatura engleză este predat de către o americană de origine română.

Domnul Ion Nicoară este moţ, născut şi trăit la Scondol (Câmpeni - Alba). Este un mare admirator şi iubitor de natură şi călătorii. Aşa se face că la înţelegerea cu domnul Ion Breja au organizat pentru noi "o mini-expediţie românească" la Marele Canyon, edificiu natural măreţ şi unic, râvnit a fi văzut de către toţi cei care au auzit pomenindu-se despre el. Cu "van"-ul lui John Breja drumul lung de aproape 500 km a fost străbătut repede şi fără probleme. Măreţia obiectivului nu se poate descrie în câteva rânduri, şi de aceea ne rezumăm la una dintre aprecierile ghidului nostru "Marele Canyon este deopotrivă creaţie a naturii şi a lui Dumnezeu".

De la Phoenix la New Orleans, în delta fluviului Mississippi trenul ne duce cale de două zile şi o noapte. Este ultimul nostru popas mai lung şi cel mai emoţionat petrecut pe pământul Americii - ne aşteaptă bunul nostru prieten şi coleg de facultate, Ion Deaciuc astăzi renumit profesor la Louisiana

State University. Îl zărim prin geamul enorm, interpus între peron şi clădirea gării. Ne aşteptam într-o ținută impecabilă, în contrast evident cu ținuta noastră sportivă. Ne îmbrăţişam ca vechi şi buni amici şi constatăm că ochii ni s-au umezit de lacrimile bucuriei revederii.

Ne conduce la el acasă în Marrero, leagăn efemer şi îndepărtat al depănării amintirilor comune. Profesorul Deaciuc a rămas acelaşi muncitor pasionat şi tenace pe ogorul nesfârşit şi greu al ştiinţei, pasiune care se traduce în fapt prin zile, nopţi şi week-enduri petrecute în bibliotecă şi laborator. Caracterul dârz de moroşan născut în Săcelul Vişeuului l-a păstrat ca pe un dar sfânt, pe care Dumnezeu îl dă cu generozitate doar aceluia cu mintea trează şi cugetul curat, legănaţi de mamele lor la umbra codrilor merei ai Maramureşului.

Ne despărţim cu greu în aceeaşi gară, după excursia din delta fluviului Mississippi, având drept legământ reciproc destăinuit promisiunea revederii.

Trenul ne poartă spre nord, printre culturi de trestie de zahăr, bumbac şi păduri umbroase de-a lungul Munţilor Appalachii. Suntem din nou la New York, la poarta LA a aeroportului "J.F.Kennedy", care adună oamenii cu aceeaşi destinaţie - Bucureşti. Avionul, un Boeing 707 al companiei TAROM este preluat de către echipaj şi apoi îşi primeşte pasagerii. Se desprinde lin şi fără probleme de pe una dintre pistele marelui aeroport. Zărim prin hubloul din stânga pădurea de zgârie nori a Manhattanului. Părăsim nu numai o lume fascinantă şi o ţară măreţă, dar şi oameni minunaţi, care ne-au dăruit un crâmpei din inimile lor. Good bye, America! Amintind acum despre ei, lăsăm pe file imaculate un crâmpei din inimile noastre.

Timp de zece ore stăm cocoțați între apă, cer și pământ în survol peste Atlanticul de nord și Europa. Vizităm din curiozitate cabina de comandă, "locul de muncă" al piloților. Comandantul ne întâmpină prietenos cu "bine ați venit!" Răspunde ca "la carte" avalanșei noastre de întrebări despre zbor și aeronavă. A sesizat probabil că suntem stăpâniți de emoții. Ne recomandă să nu ne facem griji, pentru ca orice s-ar întâmpla, în aer nu o să rămânem. Pentru piloți monotonia zborului este întreruptă din când în când de comentarii și răstălmăcirii ale unor știri de senzație, publicate în presa din țară.

Pentru ei, acolo sus, departe de piscuri și stoluri de păsări, totul pare normal. Puzderia de aspecte de la bord este "măritată" mereu cu privirea. Intrăm în spațiul aerian al țării pe culoarul Arad și "beneficiem" de o aterizare "unt pe pâine" pe aeroportul internațional Otopeni. N-am sesizat emoție pe fețele piloților. Ajunși în rulaj la capătul pistei, și-au întors privirea spre noi și ne-am zâmbit în semn de izbândă. Pe tâmpile lor se scurgeau broboane de sudoare. Abia atunci ne-am dat seama că pentru "acei oameni minunați", în mașinile lor zburătoare", un minut înseamnă o veșnicie. Si încă 200 de vieți și o pasăre măiastră extrem de costisitoare și docilă în mâinile lor, a căror destine le poartă, după reguli riguroase de la Appalachi la Carpați. Bună ziua, România, patria noastră de năzuințe și de dor!